

מדינת ישראל משרד הפנים לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

04 ספטמבר 2018

חוזר המפקחת הארצית על הבחירות- הגשת רשימות מועמדים והצעות מועמד – רשומ"ק 2/2018

חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965 (להלן- חוק הבחירות) וחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975 (להלן- חוק הבחירה הישירה) קובעים כי לצורך התמודדות לראשות הרשות המקומית או למועצת הרשות המקומית במסגרת הבחירות הנערכות ברשות המקומית, יש להגיש מועמדות במועד הקבוע בחוק ובטופס ייעודי שנקבע לכך.

בדיקת ההצעות והרשימות המוגשות, אישורן או פסילתן, הן בסמכות מנהל הבחירות של הרשות המקומית, אשר נדרש לקיים התייעצות עם ועדת הבחירות של הרשות לגבי חלק מפעולות אלה בהתאם להוראות הדין.

תוכן עניינים

- א. הגשת הרשימות 1
- ב. סוגי הרשימות למועצה 2
- ג. סוגי הצעות מועמד לראש הרשות 2
- ד. פרטים שנדרשים בכל חוברת 3
- ה. קבלת הרשימות ופסילת הרשימות 4
- ו. בדיקה, אישור והודעה על ליקויים 6
- ז. אותיות וכינויים 11
- ח. החלטה בנוגע לרשימות 14
- ט. עתירה על החלטת מנהל הבחירות 15

א. הגשת הרשימות

רשימות מועמדים והצעות מועמד יוגשו למנהל הבחירות במועדים הבאים:

ביום ד', **26.9.18**, בין השעות 09:00-11:00 לפני הצהריים
ביום ה', **27.9.18**, בין השעות 15:00-21:00 אחר הצהריים

מנהל הבחירות לא יקבל בקשות שהוגשו לאחר המועד האחרון.

אם לקראת השעה 21:00 יש במקום אנשים המבקשים להגיש חוברות, מנהל הבחירות יאפשר לכל מי שמבקש למסור פיזית את החוברות לידי מנהל הבחירות לפני השעה 21:00, והבדיקה הראשונית (כמפורט להלן) תיערך בהמשך.

מנהל הבחירות בכל רשות מקומית, יקבע את מקום הגשת המועמדות ויוודא בסיוע איש הקשר מטעם הרשות, כי קיימים לגביו הפרטים הבאים:

- הצבת שלט בכניסה למבנה בו תתאפשר הגשת המועמדות
- במקום יש חנייה מסודרת לרבות חנייה לנכים)

מדינת ישראל משרד הפנים לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

- קיים אולם המתנה מחוץ לחדר קבלת הקהל
- במועדי הגשת הבקשה יוצבו סדרנים ומאבטחים, במידת הצורך, לשמירת הסדר, הרשמה וחלוקת מספרים לממתינים.

ב. סוגי הרשימות למועצה

1. **רשימת מועמדים למועצה מטעם קבוצת בוחרים** (תוגש בחוברת בצבע ירוק)
רשאית להגיש רשימת מועמדים כל קבוצת אנשים הרשומים ביום ה-150 שלפני יום הבחירות בפנקס הבוחרים של הרשות המקומית, אשר מונה 200 בוחרים מכלל הבוחרים ברשות מקומית או לפחות 2% מכלל הבוחרים ברשות, לפי המספר הקטן יותר (אם תוצאת חישוב של 2% כוללת שארית - תעוגל התוצאה כלפי מעלה).
לכל רשימת מועמדים יצורף תצהיר חתום על ידי בא כוח הרשימה או ממלא מקומו, המאמת את כל חתימות המגישים.
 2. **רשימת מועמדים למועצה מטעם סיעה של המועצה היוצאת** (תוגש בחוברת בצבע תכלת).
הרשימה תיחתם בידי בא כוח הסיעה או ממלא מקומו כפי שנקבע בישיבת ההזדהות (או עודכן לאחר מכן).
 3. **רשימת מועמדים למועצה מטעם סיעה של הכנסת או מפלגה שיש לה ייצוג בכנסת** (תוגש בחוברת בצבע תכלת).
הרשימה תיחתם בידי בא כוח הסיעה או המפלגה או ממלא מקומו (רשימת באי הכוח של סיעות הכנסת והמפלגות יימסרו על ידי המפקחת על הבחירות).
 4. **רשימת מועמדים משותפת** המוגשת על ידי שניים או יותר מגופים אלה: סיעה במועצה היוצאת, סיעה בכנסת, מפלגה (תוגש בחוברת בצבע סגול).
הרשימה תיחתם בידי בא כוחם של כל אחד מגופים אלה ובנוסף יצורף כתב הסכמה חתום על ידי כל אחד מהם להגשת הרשימה במשותף עם כל אחד מיתר הגופים.
- רשימת מועמדים למועצה (מכל הסוגים) - מספר המועמדים ברשימה לא יפחת משליש ממספר חברי המועצה העומדת לבחירה כפי שנקבעו בהחלטת השר לגבי אותה רשות וצוינו בהודעה בדבר הגשת רשימות שפורסמה על ידי מנהל הבחירות, ולא יהיה יותר מכפל אותו מספר.
- המגישים רשימת מועמדים או הצעת מועמד רשאים למנות שני אנשים - אחד כבא כוח והשני כממלא מקומו שישמשו כאנשי הקשר מטעם הרשימה ופרטיהם יצוינו בטופס הגשת הרשימה או ההצעה. במקרה ולא מונו על ידם, רואים את המגיש הראשון שחתם על הרשימה או ההצעה כבא-כוח הרשימה ואת החותם השני כממלא מקומו.

ג. סוגי הצעות מועמד לראש הרשות

מדינת ישראל משרד הפנים לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

1. **הצעת מועמד מטעם קבוצת בוחרים** (תוגש בחוברת בצבע צהוב)
רשאים להגיש את הבקשה כל קבוצת אנשים הרשומים ביום ה-150 שלפני יום הבחירות בפנקס הבוחרים של הרשות המקומית המונה 750 בוחרים מכלל הבוחרים ברשות המקומית או 3% מכלל הבוחרים ברשות, לפי המספר הקטן יותר (אם תוצאת חישוב של 3% כוללת שארית - תעוגל התוצאה כלפי מעלה).
להצעת מועמד המוגשת על ידי קבוצת בוחרים, יצורף תצהיר חתום על ידי בא כוח הרשימה או ממלא מקומו, המאמת את כל חתימות המגישים.
2. **הצעת מועמד מטעם סיעה של המועצה היוצאת** (תוגש בחוברת בצבע כתום)
ההצעה תיחתם בידי בא כוח הסיעה או ממלא מקומו כפי שנקבע בישיבת ההזדהות (או כפי שעודכן אחר כך).
3. **הצעת מועמד מטעם סיעה של הכנסת או מפלגה שיש לה ייצוג בכנסת** (תוגש בחוברת בצבע כתום) - ההצעה תיחתם בידי בא כוח הסיעה או המפלגה בכנסת או ממלא מקומו.

המגישים הצעת מועמד רשאים למנות שני אנשים - אחד כבא כוחם והשני כממלא מקומו, שישמשו כאנשי הקשר מטעם הרשימה ופרטיהם יצוינו בטופס הגשת הרשימה או ההצעה.
אם לא צוין בא כוח - במקרה של קבוצת בוחרים, רואים את המגיש הראשון שחתם על ההצעה כבא- כוח ההצעה ואת החותם השני כממלא מקומו. במקרה של סיעה יוצאת, סיעה בכנסת או מפלגה בכנסת - יראו את באי כוח המגישים כבאי כוח ההצעה.

שימו לב: מועמד לראשות הרשות, צריך להופיע גם כראשון ברשימת מועמדים למועצה כאמור לעיל.

ד. פרטים שנדרשים בכל חוברת

כל אחת מהבקשות נדרשת לעמוד בדרישות נוספות כלהלן:

- **צירוף כתב הסכמה** - כל אדם ששמו מופיע ברשימת מועמדים או בהצעת מועמד, חייב לחתום על כתב הסכמה שיצורף לרשימה, כי הוא כשיר להיכלל ברשימת מועמדים לפי סעיפים 7 ו-7א לחוק הבחירות ולפי חוק הרשויות המקומיות (הגבלת הזכות להיבחר), התשכ"ד-1964. נוסח כתב ההסכמה מופיע בחוברות הרשימה או ההצעה.

יש להנחות את מגישי הרשימות לצלם מתוך החוברת המתאימה את טופס כתב ההסכמה בהתאם למספר המועמדים שבכוונתם לכלול ברשימה ולהחתים כל אחד מהם על טופס **נפרד**.

בנוסף, לכל כתב הסכמה יצורף צילום מתעודת הזהות של החותם.

מועמד הנמצא מחוץ לישראל, רשאי לשלוח למנהל הבחירות את הסכמתו לשמש כמועמד במברק או באמצעות פקסימילה.

מדינת ישראל משרד הפנים לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

כל מועמד רשאי לתת את הסכמתו בכתב לרשימה אחת בלבד. מועמד ברשימת מועמדים ששמו נכלל גם בהצעת מועמד, יצרף כתבי הסכמה נפרדים לרשימת המועמדים ולהצעת מועמד.

שימו לב: כתב הסכמה ניתן לצרף לחוברת גם לאחר הגשת רשימה או ההצעה ובלבד שטרם חלף המועד האחרון להגשת הרשימות.

- **עירבון (ברשימת מועמדים או בהצעת מועמד מטעם קבוצת בוחרים בלבד)** - עם הגשת הרשימה הצעה, בא כוח ההצעה או ממלא מקומו יגיש למנהל הבחירות עירבון, שסכומו ייקבע בהתאם למספר התושבים שהיו רשומים ביום הקובע במרשם האוכלוסין כתושבי הרשות המקומית (מספר התושבים נמסר למנהל הבחירות על ידי המפקחת על הבחירות).

מספר התושבים	סכום העירבון בש"ח
עד 5,000	4,000
5,001 עד 25,000	8,000
25,001 עד 100,000	21,000
למעלה מ-100,000	25,000

את העירבון ניתן למסור למנהל הבחירות גם לאחר הגשת ההצעה אך לא יאוחר מהיום ה-30 שלפני יום הבחירות, כלומר, עד ליום **30.9.18**.

העירבון יימסר למנהל הבחירות בשיק בנקאי לפקודת משרד הפנים. בנוסף, תצורף בא כוח רשימת המועמדים או ממלא מקומו ימלא את ההודעה המצויה בחוברת בדבר פרטי חשבון הבנק שאליו יוחזר העירבון במידת הצורך.

מנהל הבחירות ינפיק למגיש העירבון קבלה בגובה סכום השיק והעתק הקבלה יישאר אצלו.

שימו לב, יש להפנות תשומת לב מגישי רשימת מועמדים או הצעת מועמד כי ככל שלא יופקד עירבון עד למועד האחרון (30.9.18), תחשב הרשימה או ההצעה כאילו לא הוגשה.

ה. קבלת הרשימות ופסילת הרשימות

בדיקת הרשימות

בסמכות מנהל הבחירות לבדוק את הרשימות וההצעות המוגשות ולקבוע אם הן תקינות או לא.

בדיקת הרשימות תתבצע בשני שלבים:

שלב ראשון (מיד בעת הגשת החוברת) בחוק הבחירות נקבעו מספר פגמים ברשימת מועמדים או הצעת מועמד בגינם מנהל הבחירות **יסרב מיד בעת ההגשה** לקבל את רשימת המועמדים או הצעת מועמד.

לפיכך, מיד בעת קבלת הבקשה מנהל הבחירות יעיין בחוברת המוגשת אליו ואם ימצא כי קיימים בה אחד מהפגמים המפורטים, יסרב לקבל את הרשימה:

מדינת ישראל
משרד הפנים
לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

- (1) נעשו בחוברת אחד או יותר משינויים אלה:**
- החלפת מועמד פלוני במועמד אחר;
 - מחיקה או הוספה של שם מועמד;
 - שינוי סדר רישומו של מועמד ברשימה (לרבות רישום מועמדים באופן לא רציף בטבלה כאשר נותרו ביניהם שורות ריקות);
 - שינוי המספר הסידורי שליד שם המועמד
- אם הוגשו לגבי אותה בקשה מספר חוברות נפרדות, יש לוודא שסדר המועמדים זהה בכל החוברות. במקרה שאינו זהה - מנהל הבחירות יסרב לקבל את הבקשה.
- (2) במקרה של קבוצת בוחרים: אי צירוף תצהיר חתום על ידי בא כוח הרשימה או ממלא מקומו המאמת את כל חתימות המגישים (יש לוודא כי התצהיר נחתם בטופס המתאים המצוי בסוף החוברת).**
- (3) במקרה של סיעה יוצאת: החוברת חתומה על ידי מי שאינו בא כוח הסיעה (לפי ישיבת ההזדהות)**
- (4) ברשימה או הצעה המוגשת מטעם סיעה בכנסת או מפלגה: החוברת חתומה על ידי מי שאינו בא כוח הסיעה (לפי רשימת באי הכוח של הכנסת).**
- (5) אם מספר המועמדים נמוך מהמספר המינימלי.**
- (6) אי צירוף כתבי הסכמה חתומים על ידי המועמדים לפחות במספר המועמדים המינימלי הנדרש (בהצעת מועמד- צירוף כתב הסכמה של המועמד).**
- אם צורפו במועד הגשת רשימת המועמדים כתבי הסכמה במספר הנמוך מהמספר המינימלי- מנהל הבחירות יסרב לקבל את החוברת; אם התקבלו כתבי הסכמה במספר המינימלי הנדרש, אך לא התקבלו כתבי ההסכמה של כלל המועמדים ברשימה עד למועד האחרון להגשת הרשימות- ניתן לקבל את החוברת אך יתר המועמדים לגביהם לא התקבל כתב הסכמה ייפסלו במסגרת בדיקת הרשימה.
- (7) תומכים במספר נמוך מהנדרש**
- (8) חוברת לא משודכת- רשימת מועמדים או הצעת מועמד המוגשת בחוברת שאינה משודכת, או חוברת שפורקה ושודכה מחדש וכו'.**

מדינת ישראל משרד הפנים לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

בקשות למימון הוצאות בחירות - מנהל הבחירות אינו רשאי לקבל בקשות למימון אך רשאי להסב את תשומת לב מי שמגישים הצעת מועמד לכך שבא כוח ההצעה וממלא מקומו שצוינו בחוברת, יירשמו גם בבקשה למימון. (הנחיות מפורטות וטפסים להגשת הבקשה למימון ניתן למצוא באתר משרד הפנים).

במידה ובקשה הוגשה באיחור או שנמצאו בה אחד מן הפגמים לעיל - מנהל הבחירות יסרב לקבל את הבקשה ויערוך תרשומת על סירובו בה יציין את תאריך ושעת הגשתה וכן יפרט את הפגמים שנמצאו בה שבגינם סירב לקבלה.

טופס לעריכת תרשומת מצורף כנספח א

אם מנהל הבחירות סרב לקבל בקשה וטרם חלף המועד האחרון להגשת בקשות, ניתן להנחות את מגיש הבקשה להגיש בקשה חדשה, לרבות החתמת התומכים מחדש, ובלבד שהגשתה תתבצע לא יאוחר מתום המועד להגשת בקשות, דהיינו 27.9.18 בשעה 21:00.

שימו לב: במקרה בו אחד או יותר מהפגמים הללו לא התגלה בעת קבלת הרשימה או ההצעה אלא בשלב מאוחר יותר, מנהל הבחירות יודיע לבא כוח הרשימה או ההצעה ולממלאי מקומם כי הרשימה או ההצעה פסולה.

אם בעת הגשת הבקשה לא נמצא פגם - מנהל הבחירות יאשר את הגשת הבקשה במקום המיועד לכך על גבי כריכת החוברת שהוגשה ויציין בה תאריך ושעת הגשה ויחתום.

בנוסף, מנהל הבחירות ימלא אישור מפורט על הגשת הבקשה ויציין בו את הפרטים הבאים: תאריך ושעת הגשת המועמדות; שמות בא כוח הרשימה או ההצעה וממלא מקומו; הכינוי והסימון שהוצעו לרשימה; מספר כתבי ההסכמה החתומים שצורפו ומספר החוברות שהוגשו לכל רשימה או הצעת מועמד (יש למספר את החוברות על גבי הכריכה החיצונית. לדוגמה: 1 מתוך X חוברות).

עותק האישור יישמר אצל מנהל הבחירות והעתק מהאישור יימסר למגיש הבקשה.

נוסח אישור בדבר הגשת רשימה מצורף כנספח א1

נוסח אישור בדבר הגשת הצעת מועמד מצורף כנספח א2

יובהר כי קבלת הרשימה או ההצעה ואישור מנהל הבחירות על הגשתן, אינם מהווים אישור סופי על תקינותם ולצורך כך דרושות בדיקות נוספות כפי שיפורטו להלן.

ו. בדיקה, אישור והודעה על ליקויים

שלב שני - מיד לאחר תום המועד להגשת הבקשות ועד ליום 4.10.18, מנהל הבחירות יערוך בסיוע יחידת המפקחת על הבחירות, בדיקה יסודית ומעמיקה יותר לכלל הבקשות שקיבל, שמטרתה לבדוק כי הבקשה עומדת בכלל התנאים הקבועים בדן לצורך אישורה הסופי.

מדינת ישראל משרד הפנים לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

במסגרת בדיקות אלה, ייתכנו שני סוגי ליקויים:

- ליקויים טכניים הניתנים לתיקון (על ידי המגישים, המועמדים או מנהל הבחירות).
- ליקויים מהותיים הפוסלים את ההצעה באופן סופי ואינם ניתנים לתיקון. במקרה זה, מנהל הבחירות יציין את הפגמים שמצא בטופס הבדיקה המצוי בחוברת ויודיע לבא כוח הרשימה או ההצעה כי הרשימה או ההצעה פסולה.

מספר המועמדים - נדרש כי מספר המועמדים ברשימה עומד בדרישה המספרית, בהתאם לסוג הבקשה כפי שפורט בסעיף א'. הצעת מועמד תכלול מועמד אחד בלבד.

- מספר המועמדים ברשימה אינו עומד במינימום הנדרש - ליקוי מהותי הפוסל את הרשימה.
- מספר המועמדים ברשימה עולה על המספר המרבי האפשרי - ליקוי הניתן לתיקון (יתוקן על ידי מנהל הבחירות). במקרה כזה, לא תהא התייחסות למועמדים העודפים, גם לא במקרה בו אחד המועמדים הכשרים נפטר, התפטר או נפסל.

פרטי המועמדים - יש לוודא כי פרטיו האישיים של כל מועמד מולאו כנדרש.

- פרטים אישיים חסרים - ליקוי הניתן לתיקון.

כשירות המועמדים - סעיפים 7 ו-7א לחוק הבחירות וסעיף 4 לחוק הבחירה הישירה, קובעים שורה של תנאים לגבי כל מועמד בהצעת מועמד או ברשימת מועמדים למועצה. מועמד שאינו עומד באחד מתנאים אלה - פסול ומנהל הבחירות יימחק את שמו מהרשימה.

- רישום המועמדים בפנקס הבוחרים של אותה הרשות המקומית;
- ביום הגשת המועמדות, המועמד בן 21 שנים ומעלה;
- מקום מגוריו הקבוע של המועמד, ביום הגשת המועמדות, הוא בתחום הרשות המקומית;
- הוא אינו מנוע מכך לפי סעיף 11 לחוק יסוד: השפיטה, סעיף 18 לחוק הדיינים, תשט"ו-1955, סעיף 15 לחוק הקאדים, תשכ"א-1961, או סעיף 21 לחוק בתי-הדין הדתיים הדרוזיים, תשכ"ג-1962;
- הוא לא הוכרז פסול דין לפי סעיף 8 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962;
- הוא לא הוכרז פושט רגל לפי פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ס-1980, ואם ניתן לו צו שחרור החלטי לפי הפקודה האמורה או צו המבטל את ההכרזה, משום שחובותיו שולמו במלואם – עברו שנתיים ממועד מתן תוקף לצו כאמור.
- מי שכיהן כיושב ראש ועדה או כחבר ועדה למילוי תפקידי ראש רשות מקומית ומועצת הרשות, או למילוי תפקידי המועצה, בהתאם להוראות לפי סעיף 143, 144 או 206 לפקודת העיריות, או לפי סעיף 38 או 38א לפקודת המועצות

מדינת ישראל משרד הפנים לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

המקומיות, אינו זכאי להיכלל ברשימת מועמדים ולהיבחר כחבר המועצה בבחירות שייערכו באותה רשות מקומית לראשונה לאחר מינויו;

- מי שכהן כמנהל הכללי של רשות מקומית שלושים חודשים לפחות, אינו זכאי להיכלל ברשימת מועמדים ולהיבחר לחבר המועצה בבחירות שייערכו באותה רשות מקומית במהלך כהונתו ובבחירות כאמור שייערכו בשנתיים שמיום סיום כהונתו.

- בהצעת מועמד- המועמד הוא אזרח ישראלי.

- אינו זכאי להיכלל ברשימת מועמדים ולהיבחר חבר המועצה מי שנידון בפסק דין סופי לעונש מאסר בפועל לתקופה העולה על שלושה חודשים וביום הגשת רשימת המועמדים טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לשאת את עונש המאסר בפועל, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון (בקשות בעניין זה יוגשו לפי נוהל הטיפול בבקשות לקביעת היעדר קלון, התשע"ד – 2013).

מועמד המעוניין להגיש בקשה ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית של הכנסת להסרת קלון, נדרש להגישה לפני הגשת הרשימה או ההצעה הכוללת את שמו ולצרף לרשימת המועמדים או הצעת מועמד הכוללת את שמו אישור על הגשת הבקשה כאמור ליושב ראש ועדת הבחירות כאמור.

- אם פחת מספר המועמדים ברשימה מתחת למינימום הנדרש לגבי אותה בקשה עקב פסילת מועמד באחת מהעילות שפורטו לעיל- הרשימה אינה פסולה ואין צורך בתיקונה; אם נפסלו כלל המועמדים ברשימה- הרשימה פסולה ולא ניתן לתקנה.

מספר חתימות מגישים - נדרש כי מספר המגישים שחתמו על הבקשה עומד בדרישה המספרית הרלוונטית לסוג הבקשה כפי שפורט בסעיפים ב' ו-ג' לעיל.

לצורך כך יש להתחשב אך ורק בחתימות שהוגשו על גבי החוברת. חתימות המוגשות על גבי דפים נפרדים, צילומים, חוברת לא משודכת- לא ייספרו. בנוסף, אם חתימות הוגשו על גבי חוברות נפרדות- יש לוודא שסדר המועמדים בכל החוברות זהה.

- מספר החותמים נמוך מלכתחילה מהמספר המינימלי הנדרש- ליקוי מהותי שאינו ניתן לתיקון.

- מספר החותמים עומד בדרישת המינימום- יש לעבור לבדיקת החתימות עצמן:

- פרטי המגישים- יש לוודא כי פרטיו האישיים של כל מגיש שחתם מולאו כנדרש. אם ישנם פרטים חסרים- מדובר בליקוי הניתן לתיקון.

מדינת ישראל משרד הפנים לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

- יש לוודא כי כל המגישים החתומים מופיעים בפנקס הבוחרים של הרשות. חותם שאינו מופיע בפנקס הבוחרים של הרשות - חתימתו פסולה.
- יש לוודא כי מגיש לא חתם על יותר מרשימת מועמדים אחת או הצעת מועמד אחת. מי שחתם על יותר מרשימת מועמדים אחת – חתימתו בכל הרשימות או ההצעות פסולה.
- יש לוודא כי מגיש לא חתם יותר מפעם אחת באותה רשימה. נמצא כי אדם חתם יותר מפעם אחת באותה רשימה - רק חתימה אחת תובא בחשבון והיתר ייפסל. אין מניעה שמועמד ברשימה או בהצעה יחתום גם כתומך באותה רשימה או הצעה.
- פחת מספר חתימות המגישים ברשימה מתחת למינימום הנדרש עקב פסילת חותם באחת מן העילות שפורטו- ליקוי הניתן לתיקון.
- כתבי הסכמה** - יש לוודא כי לגבי כל מועמד המופיע ברשימה או ההצעה, צורף כתב הסכמה חתום על ידו. מועמד שלא צורף לגביו כתב הסכמה חתום - ליקוי מהותי הפוסל את אותו מועמד.
- יש לוודא כי כל מועמד נתן את הסכמתו בכתב לרשימה אחת בלבד. מועמד שנתן את הסכמתו ליותר מרשימה אחת - מועמדותו בכל הרשימות תיפסל.
- מועמד ששמו נכלל במספר רשימות אולם צירף כתב הסכמה רק לאחת מהן - יכול לשמש כמועמד ברשימה אליה צורף כתב הסכמה, ומנהל הבחירות יפסול את שמו מיתר הרשימות בהן הוא מופיע שלגביהן לא צירף כתב הסכמה.
- בדיקת כינוי וסימון** – מנהל הבחירות נדרש לבדוק ולאשר את הכינוי והסימון שניתנו לרשימה בהתאם לעקרונות שפורטו בסעיף ז' להלן ובשים לב לאלה:
 - אין לאשר לרשימת מועמדים כינוי או סימון הדומים לכינוי וסימון שהוצעו לרשימה אחרת (במקרה זה, הרשימה שהגישה את הרשימה מוקדם יותר על פי האישור שניתן ממנהל הבחירות, זכותה גוברת בהקשר זה).
 - אין לאשר כאותיות בודדות לשתי רשימות שונות את האותיות הבאות משום דמיון בכתביתן בדפוס או בכתב - ר-ו; פ-ו-ש; צ-ו-ד; ת-ו-ח; כ-ו-נ; כ-ו-ב; ק-ו-ך. עם זאת, אין מניעה להשתמש באותיות אלה כשמוסיפים להן אות אחת נוספת (לדוג' לרשימה אחת - "רא" ולרשימה שנייה "ד").
 - שתי רשימות מועמדים לא יישאו כינוי וסימון זהים. במקרה זה, קבוצת הבוחרים שהקדימה להגיש את רשימתה על פי המועד שצוין באישור שניתן לה ממנהל הבחירות במועד הגשתה, יאושר לה הכינוי והסימון שבחרה. הרשימה האחרת - הכינוי והסימון שבחרה ייפסל והיא רשאית להציע לאישור מנהל הבחירות כינוי וסימון אחרים.

מדינת ישראל משרד הפנים לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

- אין מניעה לקבוע אות או אותיות וכינויים שיש להן, כביכול, כוח מיסטי. לדוגמה "ה" או "חי".
- אין מניעה לקבוע לשתי רשימות שונות כינויים הכוללים מילים גנריות כאשר הן באות בצירופים שונים ושיש ביניהם מספיק הבדל. לדוגמה המילה "ירוקים" - רשימה המכונה "תנועת מהפך ירוק" ורשימה אחרת המכונה "הירוקים"; המילה "הורים" - רשימה אחת המכונה "שימו לב הורים" ורשימה אחרת המכונה "אסיפת הורים".

עירבון - כאשר מדובר בהגשה מטעם קבוצת בוחרים ("רשימה חדשה"), אי הגשת ערבון למנהל הבחירות עד ליום 30.9.18 - ליקוי מהותי הפוסל את הרשימה או ההצעה.

שימו לב – במקרה שקבוצת בוחרים מגישה גם רשימה למועצה וגם הצעת מועמד לראש רשות, יש לצרף עירבון נפרד לכל אחת מהחבורות.

א. הודעה על הליקויים

- ליקויים הניתנים לתיקון - במקרה בו התגלו במסגרת הבדיקה ליקויים הניתנים לתיקון, מנהל הבחירות יודיע על כך בכתב לבא כוח הרשימה או ההצעה ולממלאי מקומם, לא יאוחר מיום 4.10.18. אם הליקוי נגע למועמד הכלול ברשימה או ההצעה, ישלח מנהל הבחירות גם אליו העתק מההודעה והמועמד יהיה רשאי לתקן את הליקוי.

מנהל הבחירות יפרט בהודעה את מהות הליקוי וכן כי המועד האחרון שניתן לתקנו הוא לא יאוחר מהיום ה-23 שלפני יום הבחירות, כלומר עד ליום א', 7.10.18.

ההודעות ימסרו לנוגעים בדבר לפי כתובתם ברשימת הבוחרים או בהצעת מועמד, באמצעות שליח עם אישור מסירה, או באמצעות פקס שישלח מנהל הבחירות ויוודא טלפונית אישור על קבלתו. העתק מההודעה יישאר אצל מנהל הבחירות.

נוסח הודעה לבא כוח בדבר ליקויים ברשימת מועמדים - מצורף כנספח ב

נוסח הודעה לבא כוח בדבר ליקויים בהצעת מועמד - מצורף כנספח 1

נוסח הודעה למועמד בדבר ליקויים ברשימת מועמדים - מצורף כנספח 2

נוסח הודעה למועמד בדבר ליקויים בהצעת מועמד - מצורף כנספח 3

נוסח הודעה בדבר פסילת כינוי או סימון - מצורף כנספח 4

- ליקויים שאינם ניתנים לתיקון או פסילת מועמד מתוך רשימה - במקרה בו נמצאו ליקויים מהותיים שאינם ניתנים לתיקון או החליט מנהל הבחירות על פסילת מועמד, יודיע על כך בכתב לבא כוח הרשימה, לממלא מקומו ולמועמד שנפסל.

מדינת ישראל משרד הפנים לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

ב. אופן תיקון הליקויים

תיקון ליקוי הנוגע לפרטי מועמד או מגיש – יוגש בכתב על גבי גיליון נייר, חתום בידי מי שנדרש לתיקון הליקוי על פי הודעת מנהל הבחירות. הגיליון יצורף על ידי מנהל הבחירות לחוברת רשימת המועמדים או הצעת המועמד ויהווה חלק בלתי נפרד ממנה.

תיקון ליקוי הנוגע למספר חתימות המגישים – השלמת החתימות מגישים לרשימת מועמדים תיעשה בטופס שיהיה ערוך לפי נספח ג ולהצעת מועמד בטופס בנספח ג1.
בטפסים יפורטו כל שמות המועמדים המופיעים ברשימת המועמדים לפי סדרם ברשימת המועמדים כפי שהוגשה למנהל הבחירות בחוברת המקור (בהצעת מועמד – יצוין שמו של המועמד).

התיקונים יוגשו למנהל הבחירות עד ליום **7.10.18**.

ז. אותיות וכינויים

• קביעת כינוי וסימון :

1. **בהצעת מועמד** – בטופס הצעת מועמד יצוינו רק שמו הפרטי ושם משפחתו של המועמד כפי שמופיעים במרשם האוכלוסין. לא ניתן להוסיף כינוי נוסף שאינו מופיע בתעודת הזהות.
מועמד הנושא על פי תעודת הזהות שני שמות פרטיים או שני שמות משפחה, רשאי לציין את כולם או חלקם. בנוסף יצוין הכינוי והאות/האותיות כפי שהוצעו לרשימת המועמדים מטעמה הוצע המועמד.
2. **ברשימת המועמדים** – מגישי הרשימה נדרשים לקבוע כינוי לרשימה וכן סימון שיורכב מאות או שתי אותיות שונות של האלף-בית העברי (כך לדוגמה אסור **אא** או **בב**).
3. מקרים בהם ניתן להשתמש ב-3 אותיות :

- **סיעה בכנסת** המגישה רשימה, רשאית לסמן את רשימתה באותיות שבהן הייתה מסומנת בבחירות לכנסת הנוכחית, אף אם כללו יותר משתי אותיות (לדוגמה סיעת הליכוד רשאית לשאת את האותיות **מחל**).

- **שתי סיעות של הכנסת או של המועצה היוצאת** המגישות רשימת מועמדים אחת, רשאיות לשאת את האותיות של שתי הסיעות או חלקן, שבהם היו מסומנות בבחירות לכנסת הנוכחית או למועצה היוצאת, אף אם מספרן הכולל של האותיות עולה על שתיים (לדוגמה סיעת הירוקים שאותיותיה בבחירות הקודמות למועצה היו **אב**, וסיעת הסגולים שאותיותיה בבחירות הקודמות למועצה היו **גד**, המגישות רשימה משותפת רשאיות לשאת את האותיות **אבגד** או **אבג** וכו').

4. **רשימת מועמדים המוגשת על ידי קבוצת בוחרים** המבקשת לשאת אות או אותיות או כינוי שסיעת כנסת או סיעת המועצה היוצאת או מפלגה מסומנת או מכונה בהן, צריכה לצרף במועד הגשת הרשימה, אישור בכתב של בא כוח אותה סיעה או מפלגה לכך. אם התאחדה אותה סיעה עם סיעה אחרת – נדרשת הסכמתו בכתב של בא כוח הסיעה המאוחדת. מספר דגשים לעניין זה :

מדינת ישראל משרד הפנים לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

- אישור הסיעה או המפלגה נדרש גם אם מבוקש לעשות שימוש רק באות אחת מאותיותיה. כך לדוגמה כאשר האות המבוקשת היא **ב**, נדרש לבקש את אישורה של סיעת מרצ, אף שהיא נושאת 3 אותיות ולא את האות ר' לבדה.
- נדרש לבקש את אישורן של כל אחת מהסיעות שעושות שימוש באות המבוקשת. כך לדוגמה רשימה המבקשת לשאת את האותיות **במ** צריכה לבקש את אישורן של סיעת הליכוד, סיעת העבודה וסיעת מרצ, מאחר שהאות מ' נמצאת בשימוש על ידי כל אחת משלוש סיעות אלה.
- סיעה במועצה היוצאת שמבקשת לעשות שימוש באותיות סיעה בכנסת צריכה לבקש את אישורה אף אם בעבר כבר קיבלה לכך אישור.

5. על אף האמור בסעיף 4, סיעה במועצה היוצאת אינה נדרשת לצרף את אישור בא כוח הסיעה בכנסת על שימוש באות בה היא מבקשת לעשות שימוש, אם היא עומדת בתנאים הבאים

במצטבר :

- בבחירות הקודמות הסיעה היוצאת סומנה ביותר מאות אחת
- בבחירות הקרובות, הסיעה היוצאת מבקשת לסמן את עצמה באותן אותיות בהן סומנה בבחירות הקודמות.
- רק אחת מהאותיות בהן מסומנת סיעת המועצה היוצאת, משמשת לסימון הסיעה בכנסת.
- הסיעה בכנסת מסומנת בשתי אותיות או יותר.

כלומר, כאשר סיעה במועצה היוצאת מבקש לעשות שימוש באותיות שסומנה בהן בבחירות הקודמות, ואות אחת מתוכן משמשת לסימון סיעה בכנסת אשר מסומנת ביותר מאות אחת-סיעת המועצה היוצאת פטורה מהצגת אישור מבא כוח הסיעה בכנסת. דוגמאות :

פ – כל אחת מהאותיות תפוסה ע"י סיעת הכנסת (מרצ ויש עתיד), ולכן גם אם סיעת המועצה היוצאת עשתה שימוש באותיות הנ"ל – יש להגיש את אישור ב"כ סיעת הכנסת.

רק – האות ר' תפוסה על ידי סיעת כנסת (מרצ) שעושה שימוש ביותר מאות אחת, ק' היא אות פנויה, ולכן סיעת המועצה היוצאת תהא פטורה מהגשת אישור ב"כ סיעת מרצ.

ש – סיעה במועצה היוצאת שעשתה שימוש באות זו בבחירות הקודמות, תחויב בהגשת אישור מב"כ סיעת הכנסת שעושה שימוש באות זו (שס), מאחר שמדובר בסימון על ידי אות אחת בלבד.

6. סדר העדיפות בזכויות הרשימות על אותיות וכינויים הוא כלהלן :

- א. סיעת כנסת.
- ב. מפלגה הרשומה ברשם המפלגות ויש לה נציג בסיעת כנסת (לדוגמה 'מפלגת העבודה' היא מפלגה, מאחר שיש לה נציגות בכנסת).
- ג. סיעת המועצה היוצאת.

על אף זאת, יש לשים לב כי זכותה של סיעת המועצה היוצאת (סעיף ג') גוברת על זכותה של מפלגה (סעיף ב') לגבי כינוי או אות שבמחלוקת, במקרה שבו סיעת המועצה היוצאת מבקשת לסמן את

מדינת ישראל משרד הפנים לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

רשימתה באותיות שבהן סומנה בבחירות האחרונות למועצה. **יודגש כי בכל מקרה, סיעת כנסת זכותה עדיפה על מפלגה וסיעה יוצאת.**

כאשר מדובר בבקשה לסימון באותיות שאין לאף אחד מהגורמים המנויים בסעיף זה זכות עליהן, העדיפות לשימוש בהן תינתן לרשימה שהקדימה להגיש בקשתה למנהל הבחירות ולכן החשיבות בציון מועד הגשה באופן מדויק.

7. בנוסף לכללים האמורים, לא ניתן לקבוע אותיות וכינויים העלולים לגרום להטעיית הציבור כגון-

- הכינוי עלול ליצור רושם בקרב הציבור כי הרשימה מייצגת גוף ציבורי מסוים בעוד שאין קשר בין הרשימה לאותו גוף (לדוגמה צהל, שבכ).
- הכינוי או הסימון דומים לכינוי וסימון שהוצעו לרשימה אחרת (במקרה זה, הרשימה שהגישה את הרשימה מוקדם יותר על פי האישור שניתן ממנהל הבחירות, זכותה גוברת בהקשר זה)
- אין לאשר כאותיות בודדות לשתי רשימות שונות את האותיות הבאות משום דמיון בכתבתן בדפוס או בכתב- ר ו-ד ; פ ו-ש ; צ ו-ד ; ת ו-ח ; כ ו-נ ; כ ו-ב ; ס ו-ס ; מ ו-ס ; י ו-י ; ו-י ; ק ו-ד .
- עם זאת, אין מניעה להשתמש באותיות אלה כשמוסיפים להן אות אחת נוספת (לדוג' לרשימה אחת- "רא" ולרשימה שנייה "ד")
- האותיות הסופיות סוף סוף נחשבות כאות נפרדת של האלף-בית ולכן מבחר האותיות הכללי הוא 27.

הכללים הנוגעים לאותיות, חלים באופן עקרוני גם על כינוי של רשימה. כך למשל: רשימה המעוניינת לעשות שימוש במילה "עתידי", עליה לקבל את אישור בא כוח סיעת הכנסת "יש עתיד". רשימה המעוניינת לעשות שימוש במילים גנריות כמו "רשימה", "בראשות", וכיו"ב, ואין חשש להטעיה, פטורה מהגשת אישור ב"כ הסיעה. מכיוון שמדובר בשאלה שבשיקול דעת מנהל הבחירות, יש להתייעץ עם הלשכה המשפטית כאשר מתעוררת שאלה.

שימו לב – לא ניתן לשנות את הכינוי או האותיות לאחר הגשת הרשימה.

במקרה בו לא ניתן על ידי המגישים כינוי וסימון- בשלב בדיקת הרשימה או ההצעה יקבע מנהל הבחירות את הכינוי והסימון לרשימה בהתאם לעקרונות שפורטו לעיל.

מדינת ישראל
משרד הפנים
לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

ח. החלטה בנוגע לרשימות

1. בדיקת תיקון הליקויים והחלטת מנהל הבחירות

בתום המועד לתיקון הליקויים, ייגש מנהל הבחירות לבדיקה סופית של רשימות המועמדים והצעות מועמד לגביהן הוציא דרישה לתיקון ליקויים על מנת לקבל החלטה סופית עד ליום **10.10.18**. האם לפסול או לאשר אותן.

החלטת מנהל הבחירות תהיה בהתאם לאחד מאלו:

- ליקוי **בחתומות מגישים** ברשימת מועמדים או בהצעת מועמד שלא תוקן כנדרש- מנהל הבחירות יפסול את הרשימה או ההצעה;
- ליקוי לגבי **מועמד** ברשימת מועמדים שלא תוקן כנדרש- מנהל הבחירות יפסול את המועמד;
- ליקוי לגבי **מועמד בהצעת מועמד** שלא תוקן כנדרש – מנהל הבחירות יפסול את ההצעה;
- ליקוי **בכינוי או סימון** רשימת מועמדים או הצעת מועמד שלא תוקן כנדרש- מנהל הבחירות יקבע כינוי או סימון לרשימה ויאשר אותה.
- ליקוי **ברשימת מועמדים או הצעת מועמד שתוקן כנדרש**- מנהל הבחירות יאשר את הרשימה או ההצעה, לאחר התייעצות עם ועדת הבחירות.

מנהל הבחירות יערוך רישום מפורט על החלטותיו לגבי כל רשימה, בחלק המיועד לכך בחוברת.

2. הודעת מנהל הבחירות בדבר אישור או פסילת הרשימה או ההצעה

אישור הרשימות ייעשה לאחר התייעצות עם ועדת הבחירות.

לאחר קבלת החלטה בדבר הרשימה, מנהל הבחירות יודיע את החלטותיו (אישור, פסילה, שינוי כינוי וסימון) בכתב לבאי כוח הרשימות או ההצעות ולממלא מקומם. אם החליט מנהל הבחירות לפסול מועמד- יודיע את ההחלטה גם למועמד עצמו.

הודעת מנהל הבחירות תימסר לנוגעים בדבר, וזאת לא יאוחר מהיום ה-20 שלפני יום הבחירות, כלומר עד ליום **10.10.18**. מנהל הבחירות יודא כי ההודעה אכן נמסרה. העתק מההודעה יישמר אצל מנהל הבחירות.

נוסח הודעה בדבר פסילת הצעת מועמד לראשות הרשות המקומית- מצורף כנספח ד
נוסח הודעה בדבר פסילת רשימת מועמדים עקב ליקויים- מצורף כנספח ד1
נוסח הודעה בדבר פסילת מועמד ברשימת מועמדים עקב ליקויים- מצורף כנספח ד2
נוסח הודעה בדבר פסילת כינוי או אות- מצורף כנספח ד3
נוסח הודעה בדבר אישור הצעת מועמד- מצורף כנספח ד4
נוסח הודעה בדבר אישור רשימת מועמדים- מצורף כנספח ד5

מדינת ישראל
משרד הפנים
לשכת המפקחת הארצית על הבחירות

ט. עתירה על החלטת מנהל הבחירות

בהתאם לסעיף 42 לחוק הבחירות, בא כוח רשימה או הצעה או ממלאי מקומם רשאים להגיש עתירה נגד החלטת מנהל הבחירות כלהלן:

1. פסילת הצעת מועמד או רשימת מועמדים;
2. פסילת מועמד ברשימת מועמדים;
3. סירוב לאשר כינוי או סימון (אות) של הרשימה.

במקרה של פסילת מועמד לראשות הרשות או למועצה, רשאי להגיש את העתירה גם המועמד שנפסל.

חבר ועדת הבחירות של המועצה רשאי לעתור על החלטת מנהל הבחירות לאשר הצעת מועמד או רשימת מועמדים וכן על אי פסילתו של מועמד פלוני ברשימת מועמדים.

העתירה תוגש לבית המשפט לעניינים מנהליים שבאזור שיפוטו נמצא תחום הרשות המקומית לא יאוחר מהיום ה-17 שלפני יום הבחירות, כלומר 14.10.18.

על העותר להמציא את כתב העתירה לפרקליטות המחוז, ולא למנהל הבחירות. במקרה בו עותר מבקש להעביר למנהל הבחירות עתירה, אין לקבלה ויש להפנותו לפרקליטות המחוז הרלוונטית. במקביל מנהל הבחירות יעדכן באופן מיידי את לשכת המפקחת הארצית על הבחירות על הגשת העתירה.

פסק דינו של בית המשפט לעניינים מנהליים בעתירה, יינתן לא יאוחר מהיום ה-12 שלפני יום הבחירות, כלומר עד 18.10.18 ואין אפשרות לערער עליו.